

Фомічов К.С.

д.ю.н., професор

Свіржевський Б.В.

здобувач групи ПА-24Мз

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ІНТЕГРАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН У НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІСЦЕВІ СТРАТЕГІЇ

У вересні 2015 року Організація Об'єднаних Націй (ООН) ухвалила «[Порядок денний-2030](#)», який включило 17 цілей сталого розвитку (ЦСР) та 169 цілей-індикаторів [1]. Відтоді багато країн, зокрема й Україна, розпочали процес адаптації цих глобальних орієнтирів до національних умов. Остаточною метою є створення умов для сталого, інклюзивного й екологічно збалансованого розвитку – «не залишати нікого позаду».

Україна стоїть перед особливими викликами: війна, висока потреба у відбудові, реформація суспільного та економічного устрою. Саме тому питання інтеграції ЦСР у національне та місцеве стратегічне планування набуває виняткового значення.

Інтеграція ЦСР – це не лише механічне включення пунктів у стратегічні документи, але й трансформація систем планування, фінансування, моніторингу та зворотного зв'язку між владою, бізнесом і громадянським суспільством. В Україні з 2016-2019 років був створений національний механізм інтеграції ЦСР, який включає 86 національних цілей та понад 170 показників моніторингу. У 2019 році видано Указ Президента України про впровадження ЦСР як орієнтира державної політики [1].

У контексті воєнних дій і післявоєнної відбудови особливе значення набуває локалізація ЦСР на рівні громад та регіонів, а також узгоджене фінансування та координація між національними та місцевими стратегічними документами.

Інтеграцію Цілей сталого розвитку (ЦСР) у національні та місцеві стратегії доцільно розглядати як комплексний багаторівневий процес, що охоплює низку взаємопов'язаних складових які наведено на рисунку 1.

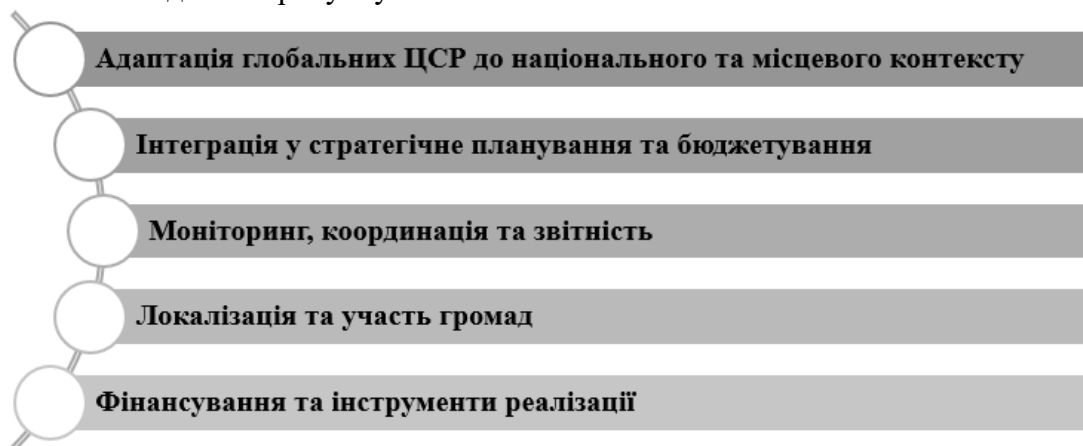

Рисунок 1 – Компоненти процесу інтеграції ЦСР у національні та місцеві стратегії

Джерело: сформовано авторами за матеріалами [2; 3]

Передусім, важливим етапом є *адаптація глобальних ЦСР до національного та місцевого контексту*, яка передбачає перегляд кожної з 17 глобальних цілей та відповідних індикаторів із урахуванням особливостей економічного розвитку, демографічної ситуації, соціальних потреб та екологічних викликів конкретної держави. В Україні цей процес набув системного характеру: кожна ціль отримала національне наповнення, у результаті чого сформовано 86 національних цілей і 183 показники моніторингу, що забезпечують вимірюваність і контроль за виконанням поставлених завдань [2].

Наступним елементом є *інтеграція ЦСР у стратегічне планування та бюджетування*. Щоб Цілі сталого розвитку не залишалися декларативними, вони мають бути органічно включені до державних і регіональних стратегій розвитку, місцевих програм та системи бюджетного планування. Україна вже зробила суттєвий крок у цьому напрямі, запровадивши механізм «маркування» державного бюджету відповідно до ЦСР, що дозволяє відстежувати цільове використання ресурсів та ефективність фінансування політик сталого розвитку.

Важливою умовою ефективної реалізації є *система моніторингу, координації та звітності*, покликана забезпечити принцип «не залишити нікого позаду». В Україні створено міжвідомчу координаційну групу, яка здійснює методичний супровід і координацію процесів впровадження ЦСР. Крім того, розроблено методичні рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо врахування цілей сталого розвитку під час підготовки стратегічних документів [2].

Не менш значущим аспектом виступає *локалізація ЦСР і залучення громад*. Реальна інтеграція можлива лише за умови активної участі місцевих спільнот у процесах стратегічного планування, моніторингу та оцінювання результатів. На практиці цей підхід вже впроваджується в окремих регіонах, зокрема в Донецькій та Херсонській областях, де ЦСР стали складовою регіональних стратегій розвитку [3].

Завершальним, але ключовим елементом є *фінансування та інституційні інструменти реалізації*. Без належного фінансового підґрунтя інтеграція ЦСР ризикує залишитися декларативною. Тому Україна спільно з міжнародними партнерами розвиває інструменти інтегрованих національних фінансових рамок, які забезпечують узгодження бюджетної політики з цілями сталого розвитку, а також підвищують ефективність використання внутрішніх і зовнішніх ресурсів [2].

Таким чином, інтеграція ЦСР – це не одноразова ініціатива, а динамічний процес, що поєднує стратегічне планування, інституційну координацію, участь громад і фінансову сталість, спрямований на досягнення довгострокового розвитку держави.

З огляду на це, перспективи подальших наукових досліджень полягають у поглибленому аналізі практичної ефективності інтеграції ЦСР у розвиткову політику різних рівнів. Насамперед варто зосередитися на кількісному та якісному оцінюванні впливу адаптації ЦСР на результати регіонального і місцевого розвитку, визначенні найуспішніших практик локалізації цілей та виявленні існуючих бар'єрів. Важливим напрямом є також дослідження механізмів фінансування реалізації ЦСР, зокрема ефективності інтегрованих національних фінансових рамок, а також аналіз ролі громадянського суспільства та бізнесу у формуванні партнерств, які забезпечують реальну імплементацію цілей сталого розвитку.

Література:

1. United Nations in Ukraine. Sustainable Development Goals. United Nations in Ukraine. URL: <https://ukraine.un.org/en/sdgs>
2. United Nations Development Programme (UNDP). Budget Tagging of the Ukrainian Budget System with Sustainable Development Goals. SDG Finance Hub. URL: <https://sdgfinance.undp.org/resource-library/budget-tagging-ukrainian-budget-system-sustainable-development-goals>
3. United Nations Development Programme (UNDP). Implementation of SDGs in Ukraine in the context of recovery from war and towards European integration. UNDP Ukraine. URL: <https://www.undp.org/ukraine/projects/implementation-sdgs-ukraine-context-recovery-war-and-towards-european-integration>